Aan: De Minister van Justitie en Veiligheid
Mevrouw Dilan Yeşilgöz-Zegerius
Adres: Postbus 20301
2500 EH Den Haag
Nederland

Louter per email:

Kralendijk, Bonaire

Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES

Kaya Alm. Pedro Luis Brion 12
Bonaire C.N.
www.cbpbes.com

Contactgegevens
T
E

Ons kenmerk
CBP/WA2022/1

Uw kenmerk
3712717

Datum
27 januari 2022

Bijlage
Nee

Onderwerp:
Advies over conceptwetswijzing strekkende tot strafbaarstelling gebruik van persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden

Geachte mevrouw Yeşilgöz-Zegerius,

Bij e-mail van 16 december 2021 is de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens Bonaire, Sint Eustatius en Saba (CBP BES) op grond van het bepaalde in artikel 49 van de Wet bescherming persoonsgegevens BES (Wbp BES), geraadpleegd over het conceptwetsvoorstel (hierna concept) tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering en enig andere wetten in verband met de strafbaarstelling van het zich verschaffen, verspreiden of ter beschikking stellen van identificerende persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden.

Adviesbevoegdheid

Op verwerkingen van persoonsgegevens in het Europees deel van Nederland is niet de Wet bescherming persoonsgegevens BES (Wbp BES) van toepassing, maar de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De conceptwijziging strekt ook tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht BES en het Wetboek van Strafvordering BES.
De adviesbevoegdheid van de CBP BES is beperkt door de grenzen van haar toezichtbevoegdheid en dit advies is hierdoor beperkt tot de wetswijziging in het kader van strafbaarstelling gebruik van persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden, zogenaamde “doxing”, in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Achtergrond van het concept

In de hedendaagse maatschappij is het internet haast niet weg te denken. Het gebruik van online zoekmachines maakt het mogelijk om allerlei persoonsgegevens op te vragen. Bij doxing worden identificerende persoonsgegevens geopenbaard met als enig doel een specifiek persoon vrees aan te jagen, ernstige overlast te veroorzaken of hem in de uitoefening van zijn functie te belemmeren. De gevolgen van doxing op de beoogde slachtoffers en zijn omgeving is erg groot en vergaand[1]. Sommige uitingsvormen van doxing zoals bedreiging, belediging en dwang zijn doorgaans niet te kwalificeren als strafbaar feit. Dit terwijl de impact voor het persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen zeer groot kan zijn met als gevolg dat de betrokkenen zich anders gaan gedragen, zich in hun vrijheid beperkt voelen en niet meer naar buiten durven te gaan.

[1] Memorie van Toelichting, pagina 1

"Daarom wordt voorgesteld het gebruik van identificerende persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden zelfstandig strafbaar te stellen. Hiermee wordt een duidelijke norm geteld: het zich verschaffen, verspreiden of anderszins ter beschikking stellen van andermans persoonsgegevens met het doel een ander te intimideren is onacceptabel en wordt onder de reikwijdte van de strafwet gebracht. Daarbij is niet van belang of de gedragingen al dan niet online plaatsvinden"[2].

Advies CBP BES

1. *Persoonsgegevens*

In de memorie van toelichting voor het concept wordt de volgende terminologie gebruikt: "identificerende persoonsgegevens". Er wordt bij de uitleg van "identificerende persoonsgegevens" aangehaakt bij bestaande strafbepaling in het wetboek van strafrecht in het Europees deel van Nederland (hierna Sr).[3] De verwijzing naar "identificerende persoonsgegevens" in bestaande strafbepaling in het Wetboek van Strafrecht BES (hierna Sr BES) is niet opgenomen in de Memorie van Toelichting. Daar waar artikelen 231b en 435 Sr duiden op personalia van betrokken zoals naam, voornaam, geboortedatum, geboorteplaats, adres waarop hij in de basisregistratie personen als ingezetene staat ingeschreven of woon- of verblijfplaats heeft, wordt in artikel 236b van het Sr BES alleen aangegeven "identificerende persoonsgegeven, niet zijnde biometrische gegevens". Er wordt verder niet aangegeven welke groep gegevens wel als persoonsgegevens beschouwd moeten worden (equivalent aan artikel 435 Sr ontbreekt er in de Sr BES)
Daar waar de AVG expliciet biometrische gegevens als persoonsgegevens kwalificeert, lijken biometrische gegevens in de Wbp BES anders gecategoriseerd te zijn. Desondanks ziet de CBP BES wel de noodzaak om bij de strafbaarstelling van identificerende persoonsgegevens ook biometrische gegevens als persoonsgegevens te beschouwen zeker gelet op de ontwikkelingen rondom identificatie van personen middels lichaamskenmerken zoals gezicht, ogen waaronder de iris, de vingers, handpalmen, DNA-materiaal en bij gedragskenmerken zoals de manier van schrijven, bewegen en spreken.

In de Wbp BES worden persoonsgegevens als volgt omschreven: "elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon". Dit betekent dat elk persoonsgegeven in de zin van de Wbp BES altijd identificeerbare persoonsgegevens zijn.
In de Mvt wordt gesteld dat indien niet uitsluitend aan de hand van een foto een identiteit van een persoon kan worden vastgesteld, dat er geen sprake is van identificerende persoonsgegevens. Zodra een foto van een persoon op een toegankelijke platform wordt geplaatst zonder verdere gegevens te vermelden zal er doorgaans altijd sprake zijn van persoonsgegevens aangezien de identiteit direct of indirect herleidbaar is, zeker binnen kleinschalige gemeenschappen zoals die van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Op de eilanden is gangbaar om via social media foto's te plaatsen, ook vaak zonder toestemming van de betrokkene.

De CBP BES adviseert om in de MvT met betrekking tot het begrip "identificerende persoonsgegevens" in te gaan op de verhouding tot het begrip persoonsgegevens in de Wbp BES, en in het bijzonder aandacht te geven aan de biometrische gegevens bij de kwalificatie van persoonsgegevens voor doxing.

---

[2] Memorie van toelichting, pagina 1

[3] Memorie van toelichting, pagina 7

Ook adviseert de CBP BES de passage in de MvT over foto's aan te passen, zeker gelet op de context waarbinnen de verwerking plaatsvindt.

2. *Beschikbaarheid persoonsgegevens*

De CBP BES benadrukt de noodzaak van strafbaarstelling van doxing omdat de gedragingen bij misbruik van persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden ernstige schade kan toebrengen. Persoonsgegevens zijn tegenwoordig makkelijk en snel te krijgen dan in de tijd dat deze minder omvangrijk in digitale informatiebronnen werden opgenomen. Openbare registers, zoals Handelsregister en Kadaster zijn snel en voor iedereen toegankelijk. Deze persoonsgegevens kunnen in combinatie met andere gegevens gebruikt worden voor intimiderende doeleinden. Op Bonaire, Sint Eustatius en Saba strekt de Handelsregisterwet tot verwerken van veel gegevens onder andere het adres van een eenmanszaak (deze kan ook het woonadres van de ondernemer zijn)[4]. Bij het Kadaster staan ook gegevens die voor iedereen toegankelijk zijn zoals naw-gegevens en financiële gegevens. Het beperken van de beschikbaarheid van dit soort persoonsgegevens kan aan de voorkant beletten dat de persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden worden verzameld en verspreid.

De CBP BES adviseert om in de MvT aandacht te besteden aan beschikbaarheid van deze gegevens uit bij wet gestelde openbare registers.

3. *Verhouding tot Wbp BES*

De CBP BES wijst erop dat ook de Wbp BES strekt tot het voorkomen van verwerkingen die vallen onder "doxing". Er worden persoonsgegevens verwerkt met als intimiderende en strafbare doeleinden. Deze vormen van gebruik wordt niet als rechtmatige verwerkingsdoelen beschouwd (artikel 8 Wbp BES). Ook vraagt de CBP BES bijzondere aandacht voor de verwerking van biometrische gegevens voor intimiderende doeleinden. Deze gegevens zijn (nog) niet aangemerkt als persoonsgegevens onder de Wbp BES maar wel onder de AVG.

4. *Gegevensstroom over de grens heen*

Een belangrijk component voor het effectief optreden van autoriteiten is het gemakkelijk, vrij en integer kunnen uitwisselen van persoonsgegevens tussen het AVG-regime van Europees deel van NL en het Wbp BES-regime van Caribisch deel van Nederland. De CBP BES wijst erop dat de Wbp BES niet de strengste toets kan doorstaan aan de in artikel 46 AVG vereiste passende waarborgen voor de doorgifte van persoonsgegevens naar een niet-AVG-gebied. De CBP BES adviseert op grond hiervan bij de memorie van toelichting het beschermingsniveau voor persoonsgegevens in Europa als leidraad te volgen en na te streven voor C-NL. Een te laag beschermingsniveau biedt ook bij naleven een groter risico van doxing.

Openbaarmaking van het advies

De CBP BES is voornemens dit advies na vier weken na verzending openbaar te maken op de website www.cbpbes.com. Behoudens tegenbericht gaat wij ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

[4] Advies AP van 28 juni 2021 over het concept voor wijziging van het Handelsregistersbesluit 2008 inzake standard afschermen woonadressen

Met de hoop en het vertrouwen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens Bonaire, Sint Eustatius en Saba,

Voorzitter